

Stævning

Laserdisken ApS
Prinsensgade 38
9000 Aalborg

indstævner herved

Kulturministeren
Kulturministeriet
Nybrogade 2
1015 København K

til som sagsøgt at give møde for Østre Landsret, Bredgade 59, 1260 København K, på den af retten berammede dag, tid og sted, hvor sagsøgte skal svare i sagen og medtage de dokumenter, denne vil påberåbe sig, og hvor Laserdisken ApS ved direktør Hans Kristian Pedersen, agter at nedlægge følgende

Påstand:

Sagsøgte tilpligtes at anerkende, at ændring nr. 17 i Lov nr. 1051 af 17/12/2002: Lov om ændring af ophavsretsloven (gennemførelse af infosoc-direktivet) er ugyldig.

Sagsfremstilling:

1) *Om Kulturministeriet som sagsøgt.*

Indledningsvist bemærkes, at Kulturministeriets rolle som sagsøgt alene er retsteknisk.

Sagen er et anerkendelsessøgsmål af en EU-retsakt: en bestemmelse i et direktiv. Sagen er anlagt jfr. UfR 1978, side 365-375 (særligt kap. IV & V): "*Valg af søgsmålsform ved ulovlig EF-lovgivning*" af Claus Gulmann & Lennart Lynge Andersen (bilag 13).

2) *Den anfægtede ændring.*

Den anfægtede ændring i lov nr. 1051 vedrører ophavsretslovens § 19, stk. 1, der er ændret fra:

"§ 19. Når et eksemplar af et værk med ophavsmandens samtykke er solgt eller på anden måde overdraget til andre, må eksemplaret spredes videre."

til

"§ 19. Når et eksemplar af et værk med ophavsmandens samtykke er solgt eller på anden måde overdraget til andre inden for Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, må eksemplaret spredes videre."

3) Fra "international" til "regional" konsumtion af spredningsretten.

Ændringen er et udtryk for en fravigelse af det i Danmark hidtil gældende princip om "*international konsumtion*" af spredningsretten.

Spredningsretten er en ophavsretlig eneret, der er indført som et effektivt middel mod spredning af piratkopier, der er bragt på markedet *uden* ophavsmandens samtykke.

Konsumtion begrænser spredningsretten for eksemplarer, der er bragt på markedet *med* ophavsmandens samtykke. Konsumtion sikrer i almindelighed den frie varespredning af udgivne eksemplarer, der ikke er piratkopier.

"*International konsumtion*" af spredningsretten betyder, at eksemplarer kan spredes videre, uanset hvor i verden, de er bragt på markedet - naturligvis under forudsætning af, at de er bragt på markedet *med* rettighedshaverens samtykke.

"*Regional konsumtion*" - undertiden også kaldet "*EU-konsumtion*" - betyder, at det ikke er nok, at eksemplaret er bragt på markedet med rettighedshaverens samtykke. Det er til lige nødvendigt, at rettighedshaveren har givet samtykke til spredning i EØS-området.

4) Den praktiske virkning af overgangen til "regional" konsumtion af spredningsretten.

Regional konsumtion indebærer, at det er forbudt frit at importere eksemplarer af ophavsretsbeskyttede værker, der er bragt på markedet udenfor EU (EØS-området).

Fri import og parallelimport af f.eks. bøger, tegneserier, billeder, computerspil, video-film og gramfonplader fra tredjelande er forbudt under regional konsumtion.

Under international konsumtion er fri import og parallelimport derimod tilladt.

Der er blandt sagsøger og sagsøgte enighed om, at regional konsumtion fører til

et mindre udvalg af kulturprodukter,
ringere kvalitet
og højere priser.

5) Baggrunden for lovændringen - implementeringen af infosoc-direktivet.

Den anfægtede lovændring er en gennemførelse af artikel 4, stk. 2 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/29/EF af 22. maj 2001 om harmonisering af visse aspekter af ophavsret og beslægtede rettigheder i informationssamfundet (infosoc-direktivet). Ordlyden er:

Spredningsretten udtømmes ikke i Fællesskabet for så vidt angår originalværker eller eksemplarer heraf, medmindre første salg eller anden overdragelse af ejendomsret i Fællesskabet af den pågældende genstand foretages af rettighedshaveren eller med dennes samtykke.

6) Bemærkninger til Danmarks gennemførelse af artikel 4, stk. 2.

Alle politiske partier i Folketinget samt både den nuværende og den forrige regering er modstandere af regional konsumtion og tilhængere af international konsumtion.

Et flertal i Folketinget følte sig nødsaget til at gennemføre bestemmelsen om regional konsumtion på baggrund af infosoc-direktivet. De opfordrede samtidig Kulturministeren til at arbejde aktivt for at genindføre international konsumtion (bilag 6).

Et mindretal, Enhedslisten, fandt hensynet til ytringsfriheden vigtigere end direktivet og mente, at det måtte være op til EF-domstolen at afveje tingene overfor hinanden. Det stillede på den baggrund et forslag om at tage gennemførelsen af artikel 4, stk. 2 ud af den samlede lovpakke (bilag 2 og 3).

Et mindretal, Dansk Folkeparti, støttede EL's forslag begrundet i hensynet til de modsatte rettede interesser i konkurrencepolitikken. DF mente, at det burde være Staten - og ikke en berørt borger - der førte en sådan sag ved EF-domstolen (bilag 5).

7) *Baggrunden for infoc-direktivets artikel 4, stk. 2.*

Kommissionen begrundede artikel 4, stk 2 med en påstand om, at en harmoniseret udelukkelse af international konsumtion er nødvendig af hensyn til det indre markeds oprettelse og funktion, jfr. iøvrigt direktivets hjemmel i EF-traktatens artikel 95 (bilag 11).

Et flertal i Rådet støttede indførelsen af regional konsumtion begrundet i et ønske om at beskytte nationale virksomheder mod konkurrence fra varer fra tredjelande (bilag 12).

Europa-Parlamentet har ikke kommenteret artikel 4 og har muligvis ikke gjort sig konsekvenserne af artikel 4, stk. 2 klart, jfr. eksempelvis betragtning nr. 5 i betænkningen: "På den ene side skal ophavsmændenes kreativitet sikres og styrkes over for den globale konkurrence, og på den anden side må der hverken ske en indskrænkning af erhvervslivets muligheder for innovation eller interesserne hos dem, der ønsker at få adgang til frembringelserne".

Faktiske omstændigheder

Foreningen af Danske Videogramdistributører (FDV), der repræsenterer de danske rettighedshavere for de fleste filmværker, opfatter i lighed med sagsøgte de praktiske konsekvenser af lovændringen således (jfr. redegørelsen under ekspertmødet den 13. november 2002):

I henhold til den ny ophavsretslov må en forhandler i Danmark kun importere en DVD-plade med et filmværk fra et land udenfor EØS-området og udbyde det til salg i Danmark, hvis forhandleren forinden har indhentet samtykke til videresalg af det pågældende eksemplar hos den, der er indehaver af distributionsrettighederne for Danmark.

I praksis skal en forhandler for at opfylde lovens krav forud for videresalg af et importeret eksemplar kontakte filmværkets producent og af denne få oplyst, hvem der har rettighederne for Danmark.

Såfremt rettighederne til distribution i Danmark er overdraget til en lokal distributør, skal det fornødne samtykke til videresalg indhentes hos denne distributør.

Såfremt producenten ikke har overdraget distributionsrettighederne for Danmark til andre, skal det fornødne samtykke erhverves af producenten selv.

Det påhviler den, der videresælger et importeret eksemplar, der er bragt på markedet udenfor EØS-området at kunne dokumentere den fornødne tilladelse.

Eksemplet vedrører filmværker, men samme principper gør sig gældende for andre ophavsretsbeskyttede værker. Jeg anmoder sagsøgte tiltræde, at ovenstående er en korrekt beskrivelse af de faktiske konsekvenser af lovændringen (jfr. endvidere bilag 19).

Søgsmålsinteresse og sagsøgers erklæring

Laserdisken har siden 1984 været en alternativ kulturformidler med speciale i såkaldte smalle film, der ikke kan bære en selvstændig dansk udgivelse, samt filmudgivelser i en kvalitet, der kunstnerisk overgår de danske udgivelser. Virksomheden er baseret på en egenimport, der med lovændringen er blevet forbudt. Laserdiskens butik i Århus lukkede i januar 2003 som følge af lovændringen. Fremtiden for to tilbageværende butikker i Aalborg og København er usikker.

Jeg agter under partsforklaringen at bevidne, at samtlige tilkendegivelser fra de danske videoselskaber vedrørende samtykke til importerede eksemplarer indtil nu har været negative.

Den 18. december 2002 sendte jeg en anmodning om tilladelse til videresalg af de mere end 12.000 importerede titler, Laserdisken på det tidspunkt udbød til salg.

Der er endnu ikke givet samtykke til én eneste titel. Alle distributører, der har svaret, har svaret negativt og forbudt parallelimport (jfr. endvidere bilag 18).

Anbringender

Det gøres gældende

- at direktivets forbud mod international konsumtion af spredningsretten savner hjemmel i EF-traktaten (særligt i de i direktivet angivne hjemmelsbestemmelser).
- at direktivets forbud mod international konsumtion af spredningsretten er i strid med retsakter og retsgrundsætninger af højere rang.

Særligt i forhold til Kommissionens begrundelse bestrides

- at den ophavsretlige beskyttelse mod piratkopiering og spredning af piratkopier nødvendiggør et forbud mod international konsumtion.
- at gennemførelsen af et område uden indre grænser gør et forbud mod international konsumtion nødvendigt.

Særligt i forhold til Rådets begrundelse bestrides

- at direktivets hjemmelsbestemmelser gør det muligt på Fællesskabsplan at gennemføre konkurrencebeskyttende foranstaltninger til fordel for nationale virksomheder.

Forelæggelse for EF-domstolen

Sagen begæres forelagt for EF-domstolen til præ-judiciel afgørelse jfr. EF-traktatens artikel 234.

Sagens videre forløb

Jeg afventer sagsøgtens tiltrædelse af de beskrevne konsekvenser af lovændringen og en (foreløbig) stillingtagen til begæringen om en forelæggelse for EF-domstolen.

Idet Kulturministeren under behandlingen i Folketinget udtrykte villighed til "*på Danmarks vegne at kæmpe med næb og kløer for en ændring af de her regler*" og tilføjede "*for hvis det viser sig, at der er et problem eller en fejl, vil vi da med glæde gribe fat i det - det er jo også til den danske regerings fordel*", forventes imødekommenhed fra sagsøgtens side.

Derefter vil jeg foreslå konkrete spørgsmål, som retten opfordres til at forelægge for EF-domstolen. I den forbindelse begrundes mine anbringender nærmere.

Jeg finder det dog formålstjenligt, at der forinden fastslås enighed om fortolkningen af den ændrede bestemmelse i ophavsretsloven.

Meddelelser og forkyndelser til sagsøger vedrørende sagen kan ske til Laserdisken, att: Hans Kristian Pedersen, Prinsensgade 38, 9000 Aalborg.

Aalborg den 19. februar 2003

Hans Kristian Pedersen

Følgende bilag vedlægges stævningen

Folketingets holdning

1. “Ja til dvd-forbud”, Politiken Online, 26/9-02
2. Enhedslistens ændringsforslag, Opretholdelse af international konsumtion, 26/11-02.
3. Enhedslistens begrundelse jfr. ytringsfriheden v/Søren Søndergaard, 28/11-02
4. Afstemning om ændringsforslaget, 28/11-02
5. Dansk Folkepartis begrundelse jfr. konkurrenceretten v/Kristian Thulesen Dahl, 4/12-02
6. Kulturudvalgets betænkning, 21/11-02

Offentlighedens kommentarer samt konsekvenser

7. “Små bogimportører i fare”, Søndag Aften, november 2002
8. “Det kulturelle jerntæppe”, Berlingske Tidende, 26/10-02
9. Skrivelse fra filminstruktør Torben Skjødts Jensen til Kulturudvalget, 10/11-02
10. “Lov lukker DVD-butik”, Byen, 19/12-02

EU-institutionernes begrundelser

11. Notat (bilag 34) af 29/10-02: Beslutningsprocessen vedr. konsumtion ...
12. Notat (bilag 36) af 29/10-02: Den ophavsretlige eneret til spredning og konsumtion ...

Valg af søgsmålsform

13. UfR 1978, side 365-375: “Valg af søgsmålsform ved ulovlig EF-lovgivning”.

Om Konkurrencerettens betydning

14. KonkurrenceNyt nr. 21/91: OECD - om formålet med liberaliseringen af handelen.
15. KonkurrenceNyt nr. 13/92: Om konkurrencens betydning for den økonomiske effektivitet.
16. KonkurrenceNyt nr. 13/91: Om parallelimports betydning for samfundet.
17. Tale af Mario Monti: “Content, Competition and Consumers”, 11. juni 2001

Lovændringens faktiske virkninger

18. Foreningen af Danske Videogramdistributører til Laserdisken, 6/1-03
19. Foreningen af Danske Videogramdistributører til Laserdisken, 18/2-03